

ktion til disse Blodhundes Avertissementer.“ Derover følte Pantelaanerne sig uhyre fortørnede, og jeg kan ikke lade være at gøre dette høje Tings Medlemmer opmærksom paa, hvorledes man tog Sagen fra visse Pantelaaneres Side; der var naturligvis andre, der tog det meget roligt og fornuftigt. Vi fik mange Henvendelser her i Rigsdagen i den Anledning, nogle af disse Henvendelser vidner om en Overlegenhed, som de Herrer Pantelaanere har godt af at blive befriet for. I en Skrivelse, som jeg i de Dage modtog fra en Pantelaaner her i København, hvis Navn jeg naturligvis ikke nævner, siges der: „Da det af Rigsdagsforhandlingerne i Gaar fremgaar, at Pantelaanerne har været Genstand for Omtale af Hr. Folketingsmand Lou, Ringsted, og da mulig vi nu skal være Offer for konservative Lyster til at dokumentere Kærlighed til Smaaafolk“ — saa har denne Pantelaaner tilsendt det ærede Medlem Hr. Johannes Lou en Skrivelse, hvoraf han sender mig en Genpart. Der siges blandt andet i denne Skrivelse — jeg kan ikke lade være at gøre dette høje Ting bekendt med det, fordi det viser, hvilken mærkelig Misopfattelse, Pantelaanerne ofte har af deres hele Stilling—: „Hvis en Mand hos mig laaner 10 Kr. paa et Ur og kommer 30 Dage efter og henter det, betaler han mig 10 Kr. 60 Ø., det vil sige, jeg har gjort en 6 pCt.s Bruttoforretning. Forholdet er akkurat, som hvis jeg havde købt Uret for 10 Kr. og solgt det for 10 Kr. 60 Ø. — efter en Maanedes Forløb. Nævn mig den Branche, der nøjes med den Avance! Kommer Manden først efter 2 Maanedes Forløb, da giver han mig 11 Kr. 20 Ø., og jeg har gjort en 12 pCt.s Forretning — det er straks noget bedre, dog ikke nok.... Kommer Manden først efter 3 Maanedes Forløb, da har jeg været 3 Maaneder om at gøre en 18 pCt.s Forretning, og saa hjælper det jo.“

Men den ærede Pantelaaner gør sig her skyldig i den Vildfarelse at sammenligne sin Forretning med den Forretning, en Urmager gør ved at sælge et Ur, hvorved han tjener 60 Ø.; thi Urmageren tjener kun 60 Ø. een Gang for alle paa de 10 Kr., han har haft staaende i Uret maaske i mange Maaneder, medens de 10 Kr., Pantelaaneren har haft en Maaned, indbringer ham 60 Ø. uden Risiko, men i næste Maaned atter 60 Ø. og i den tredje Maaned igen 60 Ø. Han sælger altsaa paa en Maade Uret tre Gange i Modsetning til Urmageren, der kun kan sælge det een Gang. Jeg vil gerne bidrage til at oplyse Pantelaanerne om, at en saadan

Tro paa egen Sags Retfærdighed maa de ikke have.

Jeg kan ikke lade være med endnu at oplæse følgende lille Passus, som viser, hvorledes man fra denne Pantelaaners Side tager paa hele Sagen. Efter meget omstændelig at have dokumenteret, at det jo er en i høj Grad forfulgt Stand, som er udsat for Haan og Ringeagt fra alle Sider, siger han: „En helt anden Sag er det, at man kan mene, at Staten burde give fattige Mennesker Adgang til rentefrie Laan. Alle disse Overvejelser overlader Pantelaanerne til Lovgiverne, hvis Bestilling det er.“

Jeg tror med denne korte Gennemgang at have gjort Rede for, hvad Pantelaanerne selv mener om deres Stilling, og hvad de har givet Udtryk, dels gennem de Brochurer, de har tilsendt Rigsdagen, dels i de Samtaler, vi har haft med dem allerede i Aarene 1917—18, og ogsaa i Samtaler, som Medlemmer af dette høje Ting har haft med dem nu, medens Sagen har været behandlet i Landstinget. Pantelaanerne skal ikke kunne beklage sig over, at vi ikke her i Folketinget har undersøgt deres Sag, og at vi ikke har ofret et eneste Ord paa den. Jeg har nu gjort opmærksom paa, at det aldeles ikke er en forfulgt og forurettet Stand, og at jeg som Rigsdagsmand ikke nærer allertjerneste Betænkelighed ved at beskære deres Indtægter i den Grad, som det sker gennem nærværende Lovforslag, en Beskæring, der ingenlunde vil gøre Pantelaanerne brødløse. Jeg har tværtimod den Opfattelse, at det vil gaa med Pantelaanerne, som det gaar med Restauratørerne: efterhaanden som vi indskrænker Beværtningernes Antal, bliver det en lukrativ Apotekerforretning at være Restauratør; og efterhaanden som vi nedsætter Pantelaanernes Ret til at tage den Rente, der passer dem, vil det blive en bedre og bedre Forretning at være Pantelaaner. Thi det, der gør, at Forretningen for nogle Pantelaanere maaske for Tiden er mindre god, er ganske simpelt det, at der er alt for mange om det. Det viser ogsaa de Eksempler, de har peget paa her, med de smaa Indtægter, der, som jeg har paavist, ikke kan staa for en nøjere Kritik, og som sikkert heller ikke er rigtige, naar de angives som Nettoindtægt. Thi de særlige Omkostninger — de ligger for de fleste af Forretningerne omkring ved 4 000 Kr. aarlig — kan man ganske rolig gaa ud fra for en Dels Vedkommende ogsaa er Fortjeneste, idet det er Vederlag for Hustrus og Døtres Deltagelse i Forretningens Arbejde.